

Research Paper

Optimal Placement of Piezoelectric Sensor/Actuator Patches on Sandwich Panels Considering Debonding Effects

M. H. Tirandaz¹ and M. Azimi^{2*}

1. Islamic Azad University, North Tehran Branch, Tehran, Iran

2. Aerospace Research Institute, Ministry of Science Technology and Research, Tehran, Iran

***azimi.m@ari.ac.ir**

This paper aims to use and norms to optimally place sensor/actuator patches on a flexible structure. Unlike most existing optimization methods, the proposed approach not only increases the norms of the controlled modes of the system but also can reduce the system's spillover problems by taking into account the residual modes and reducing systems and norms. The residual vibration of the system is captured considering sandwich structures and the Finite element analyses. In order to show the optimal placement effect of piezoelectric (PZT) patches, the vibrational behavior of the closed-loop system is controlled using a strain rate feedback (SRF) controller. Numerical simulation is performed to study the deboning effects between the sandwich layers.

Keywords: Deboning, and Norms, Optimal Placement, Piezoelectric, Sandwich Panels, Vibration Control

1.M.Sc.

2.Assistant Professor(Corresponding Author)

مقاله علمی پژوهشی

بهینه‌سازی مکانی حسگر / عملگر پیزوالکتریک بر پانل ساندویچی با اعمال اثرات ناپیوستگی

محمدحسین تیرانداز^۱ و میلاد عظیمی^{۲*}

۱- دانشکده فنی مهندسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران شمال، تهران، ایران

۲- پژوهشگاه هواشناسی، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، تهران، ایران

*azimi.m@ari.ac.ir

این مقاله با استفاده از رویکرد نرم‌های H_2 و H_∞ به جانمایی بهینه وصله‌های پیزوالکتریک بر روی پانل ساندویچی یک فضایی‌نمای نمونه پرداخته است. برخلاف سایر روش‌های بهینه‌سازی موجود، رویکرد پیش‌رو نه تنها نرم مودهای کنترل شده سیستم را افزایش می‌دهد، بلکه می‌تواند با در نظر گرفتن مودهای باقی‌مانده و کاهش نرم‌های H_2 و H_∞ ، مشکلات اسپیل اور شدن سیستم را کاهش دهد. رفتار ارتعاشات باقی‌مانده سیستم با در نظر گرفتن مدل سازه ساندویچی بهجای استفاده از سازه‌های رایج و با استفاده از روش اجزاء محدود مدل سازی شده است. به منظور تماش اثر جانمایی بهینه وصله‌های هوشمند پیزوالکتریک، رفتار ارتعاشی حلقة بسته سیستم با استفاده از کنترلر پسخوراند ترخ کرنش (SRF) کنترل شده است. به منظور مدل سازی واقعی‌تر رفتار سازه، اثرات ناپیوستگی میان هسته و رویه‌ها در مدل سازی‌ها در نظر گرفته شده است.

واژه‌های کلیدی: جانمایی بهینه، نرم‌های H_2 و H_∞ ، پیزوالکتریک، پانل ساندویچی، کنترل ارتعاشات، ناپیوستگی

علائم و اختصارات	
f	نیروهای ورودی سازه
y	خروجی
M_m	ماتریس جرم مودال
K_m	ماتریس سفتی مودال
D_m	ماتریس میرایی مودال
x_m	بردار جابه‌جاکی مودال
\dot{x}_m	بردار سرعت مودال
c_{mx}	ماتریس جابه‌جاکی مودال موقعیت حسگر
c_{mv}	ماتریس سرعت مودال موقعیت حسگر
ω_i	فرکانس طبیعی نامین مود
$G_{(\omega)}$	تابع پاسخ فرکانسی
H_2	نرم H_2 تابع پاسخ فرکانسی
H_∞	نرم H_∞ تابع پاسخ فرکانسی
توابع شکل	
	N_t, N_b, N_f
	M
	D
	K
	x
	\dot{x}
	c_x
	c_v
ماتریس جرم	
ماتریس میرایی	
ماتریس سفتی	
بردار جابه‌جاکی	
بردار سرعت	
ماتریس جابه‌جاکی موقعیت حسگر	
ماتریس سرعت موقعیت حسگر	
کارشناس ارشد	
استادیار (نویسنده مخاطب)	

مقدمه

عملگرهای پیزوالکتریک در کنترل فعال ارتعاشات به عنوان تکنولوژی اصلی در نظر گرفته می‌شود. عملکرد سازه‌های هوشمند تنها به قانون کنترلی وابسته نیست، بلکه به مکان، تعداد و اندازه آن‌ها نیز بستگی دارد [۷]. حتی جانمایی غیر بهینه اما منظم و صله‌های هوشمند پیزوالکتریک می‌تواند باعث ناپایداری سیستم کنترلی شود و این در حالی است که جانمایی بهینه این وصله‌ها حتی بهصورت نامنظم می‌تواند همان الگوریتم کنترلی را پایدار نگه دارد [۸]. از عملگرهای پیزوالکتریک اغلب برای اعمال نیرو جهت مقابله با کرنش‌های ایجاد شده بر روی سازه استفاده می‌شود. به طور کلی، دو رویکرد اصلی برای جانمایی بهینه این وصله‌های هوشمند بر روی سازه‌های انعطاف‌پذیر وجود دارد. رویکرد اول بیشینه‌سازی نیروها یا گشتاورهای مدول اعمال شده به واسطه این عملگرهای و رویکرد دوم کمینه‌سازی جابجایی‌های سازه‌ای است [۹]. ازانجاكه گشتاور کنترلی اعمال شده توسط عملگرهای پیزوالکتریک به راحتی اشیاع می‌شود، کمینه‌سازی انرژی الکتریکی ورودی به عملگرهای ضروری است [۱۰].

جانمایی بهینه عملگرهای پیزوالکتریک، میزان کنترل‌پذیری، مشاهده‌پذیری، پایداری و تأثیر قانون کنترل ارتعاشات فعال را بر روی سیستم تعیین می‌کند [۱۱]. این در حالی است که جانمایی نامناسب عملکرد سیستم را کاهش داده و حتی می‌تواند منجر به ناپایداری سیستم شود. محققان بسیاری در این حوزه فعالیت داشته‌اند. جانمایی بهینه وصله‌های حسگر/عملگر پیزوالکتریک بر روی یک صفحه یک سر گیردار مبتنی بر بیشینه‌سازی قابلیت مشاهده‌پذیری و کنترل‌پذیری توسط کیو^۵ و همکاران انجام پذیرفت [۱۲]. استفاده از توابع شکلی در جانمایی بهینه عملگرهای پیزوالکتریک برای کنترل ارتعاشات بازوی دولینکی انعطاف‌پذیر توسط کاو و یو^۶ مورد بررسی قرار گرفته است [۱۳]. تکنیک بهینه‌سازی برای جانمایی وصله‌های پیزوالکتریک با گسترهای سازی سازه به روش اجزاء محدود توسط پرمونت^۷ ارائه شد. در این روش قانون کنترلی بر روی کوچک‌ترین فرکانس سازه پیاده‌سازی شده است. همچنین، در این روش مودهای سازه‌ای به دو دسته کنترل‌پذیر و مودهای باقی‌مانده تقسیم‌بندی شده و وصله‌های پیزوالکتریک به طور بهینه جانمایی شده تا اثرات اسپلیل اور^۸ شدن که منجر به ناپایداری سیستم کنترلی می‌شود را کاهش دهدن [۱۴]. روش‌های استاندارد بهینه‌سازی دیگری مبتنی بر گرامیان‌های کنترل‌پذیری و مشاهده‌پذیری و استفاده از نرم‌های H_{∞} و H_2 نیز در [۱۲، ۱۵، ۱۶] ارائه شده است.

سازه‌های ساندویچی به دلیل مشخصات فیزیکی خاص از قبیل نسبت مقاومت به وزن بالا در مقابل نیروهای استاتیکی و دینامیکی وارد شده تحمل مناسبی دارند. این سازه‌ها در بسیاری از کاربردها مانند صنایع فضایی خصوصاً فضایپیماها و ماهاواره‌هایی که در آنها ملاحظات جرمی تأثیر بسزایی در تحقیق مأموریت دارد، به کار برده می‌شود. از طرف دیگر، این سازه‌ها تحت شرایطی قرار می‌گیرند که تأثیرات محیط باعث ایجاد کرنش در ساختار آنها شده به طوری که این کرنش‌ها روی رفتار ارتعاشی سازه تأثیرگذار است [۱، ۲]. بر این اساس بررسی، تحلیل و بهینه‌سازی مکانی حسگر و عملگرهای پیزوالکتریک^۳ جهت کنترل ارتعاشات در سازه‌های فضایی با الزامات جرمی دارای اهمیت بسیار زیاد است. همچنین، مسئله اتصال رویه‌ها بر روی هسته این سازه‌ها در اغلب موارد به صورت‌ایدهآل و اتصال پیوسته در نظر گرفته می‌شود. اگرچه، در واقعیت ناپیوستگی^۴ میان لایه‌های مختلف این سازه‌ها در طول عمر آن‌ها اتفاق می‌افتد. این ناپیوستگی میان لایه‌ها نه تنها می‌تواند به عنوان یک عامل نامعینی در مدل سازی محسوب شود، بلکه می‌تواند طراحان را در به کارگیری سازه‌های هوشمندی مانند پیزوالکتریک‌ها و اعمال ولتاژهای الکتریکی در کنترل رفتار ارتعاشی سیستم نیز دچار مشکل سازد [۳]. امروزه، سازه‌های هوشمند و پیزوالکتریک‌ها به جهت خواص مکانیکی والکترومکانیکی و پاسخ فرکانسی مطلوب به صورت گسترشده‌ای در صنایع پیشرفته مورد استفاده قرار می‌گیرند. مواد پیزوالکتریک و قابلیت بالای آن‌ها در اعمال گشتاورهای کنترلی گستردۀ و میرا نمودن ارتعاشات سازه‌ای، به همراه سبکی، کارایی گستردۀ و مصرف کم انرژی موجب شده است که استفاده از آن‌ها به عنوان عملگرهای و حسگرهای کنترلی در ساختار سازه‌ای سیستم‌های دینامیکی با پارامترهای گستردۀ، به عنوان گزینه‌ای مناسب مطرح شود. در سال‌های اخیر، برای محاسبه انرژی خروجی از پیزوالکتریک‌ها از انواع روش‌های تحلیلی استفاده شده است، ولی با استفاده از روش المان محدود و نرم‌افزارهای تحلیلی در مدل سازی وصله‌های پیزوالکتریک، اتفاق تازه‌ای در این حوزه رخداده است [۴، ۵].

به منظور مدل سازی سیستم‌های دینامیکی، استفاده از روش اجزاء محدود به عنوان یک روش شناخته شده و کارآمد در این حوزه بسیار مناسب است. در مطالعات بسیاری مانند مرجع [۶] به مدل سازی اجزاء محدود سازه‌های هوشمند پرداخته شده است. هنگامی که با سازه‌های هوشمند سروکار داریم، حسگرها و

5. Qiu

6. Cao and Yu

7. Preumont

8. Spillover

3.Piezoelectric (PZT)

4.Debonding

اشاره کرد. از میان آن‌ها کارهای، انجام شده در استفاده از روش SRF که در آن مختصات سرعت سازه به طور مستقیم به جبران‌کننده فرستاده شده و مختصه موقعیت (جایجایی مکانی) جبران‌کننده در یک بهره منفی ضرب شده و به سازه پسخوراند می‌شود، از مزایای بیشتری نسبت به سایر روش‌ها برخوردار است. از جمله این مزایا می‌توان به دارا بودن دامنه وسیع میرایی، پایداری بیش از یک مود با داشتن پهنای باند مناسب و سادگی در پیاده‌سازی اشاره کرد. ساختار روش کنترلی پسخوراند نرخ کرنش و متغیرهای تعريف شده در آن مانند روش پسخوراند موقعیت مثبت هست. فراری و آمabilی^۷ به کنترل فعل ارتعاشات صفحه ساندویچی با استفاده از وصله‌های پیزوالکتریک که به صورت نامنظم بر روی سازه چیدمان شده بود و پیاده‌سازی الگوریتم پسخوراند نرخ کرنش پرداختند [۲۵]. جانمایی وصله‌های پیزوالکتریک در این روش با استفاده از انرژی کرنشی صفحه تعیین می‌شود، به طوری که هر جفت وصله پیزوالکتریک بر روی یک صفحه اما با دو چیدمانی متقارن و نامتقارن نسبت به مرکز هندسی صفحه جانمایی شده‌اند.

ولدجیورجیس^۸ و همکاران به کنترل ارتعاشات تیر هوشمند یک سر گیردار با استفاده از کنترلر پسخوراند نرخ کرنش پرداختند [۲۶]. مدل دینامیک سیستم با در نظر گرفتن دو مود اول استخراج شد. الگوریتم کنترلی با استفاده از تجهیزات Rio 9022 به صورت به هنگام بر روی سیستم پیاده‌سازی شد.

یکی از اهداف این مقاله، نمایش معیاری برای وضعیت جانمایی بهینه حسگر و عملگرهای پیزوالکتریک روی سازه انعطاف‌پذیر با ملاحظات وزنی و استفاده از معیارهای کنترل‌پذیری است. برخلاف کارهای صورت پذیرفته در خصوص بهینه‌سازی مکانی وصله‌های هوشمند بر روی سازه‌های رایج، این مقاله به شناسایی مکان بهینه حسگرها و عملگرهای به صورت همزمان بر روی سازه‌های ساندویچی در حضور عیوبی مانند ناپیوستگی میان لایه‌ای پرداخته است. الگوریتم بهینه به کاربرده شده، جایگاه عملگرها را با توجه به مکان حسگرها یا مکان حسگرها را با درنظر گرفتن مکان عملگرها توصیف می‌کند. به طوری که در ابتدا با استفاده از روش-گسسته سازی المان محدود به استخراج فرکانس‌ها، شکل مودها و پاسخ‌های دینامیکی سازه ساندویچی پرداخته و سپس به جانمایی بهینه وصله‌های حسگر/عملگر پیزوالکتریک با استفاده از تعیین نرم‌های H_2 و H_∞ پرداخته شده است. از جمله رویکردهای نوین در این مقاله پیاده‌سازی این الگوریتم‌های بهینه‌سازی به منظور در نظر گرفتن مودهای باقی‌مانده در سازه‌های ساندویچی و با ملاحظات اثرات

با توجه به بررسی‌های صورت گرفت از فعالیت‌های انجام گرفته در روش‌های بهینه‌سازی می‌توان مشاهده کرد که جانمایی بهینه پیزوالکتریک‌ها غالباً مبتنی بر نیروهای مودال، بیشینه انرژی تلف شده و بیشینه درجه مشاهده‌پذیری و کنترل‌پذیری صورت گرفته است. به منظور افزایش میزان اثر الگوریتم کنترلی در کنترل فعل ارتعاشات، موقعیت بهینه حسگرها و عملگرها باید طوری تعیین شود که ماتریس گرامیان مشاهده‌پذیری و کنترل‌پذیری تعیین شود. نسترویج و تراجکو^۹ به جانمایی بهینه حسگر و عملگر سازه‌های بزرگ انعطاف‌پذیر فضایی براساس معادلات حالت کاهش مرتبه یافته پرداختند [۱۷]. رویکرد بهینه‌سازی مبتنی بر نرم‌های H_2 و H_∞ با تأکید بر گرامیان‌های مشاهده‌پذیری و کنترل‌پذیری سازه که مربوط به مقادیر ویژه سازه مورد نظر بود، صورت پذیرفت.

سان^{۱۰} و همکاران به کنترل بازوی انعطاف‌پذیر تک لینکی براساس موقعیت عملگر پیزوالکتریک با استفاده از الگوریتم کنترلی پسخوراند سرعت خطی پرداختند [۱۸]. همچنین، برای کنترل مانور این بازوی تک لینکی از تئوری لیپانوف شامل پسخوراند ولتاژ عملگرهای پیزوالکتریک استفاده شده است، به طوری که علاوه بر کنترل مانور جسم صلب، ارتعاشات بازو نیز کاهش یابد.

در سال ۲۰۱۷، گائو^{۱۱} و همکاران کنترل فعل ارتعاشات سازه بال هواپیما را با استفاده از المان‌های هوشمند و براساس عملگرهای پیزوالکتریک و حسگرهای فیبری^{۱۲} (ΦΒΓ) مورد بررسی قرار دادند [۱۹]. کنترل ارتعاشات با استفاده از الگوریتم کنترل هیریید کمینه میانگین مجذور خطای فیلتر شده چند ورودی-چند خروجی، با شناسایی همزمان سیگنال مرتعش انجام شد.

شولز^{۱۳} و همکاران مسئله جانمایی بهینه وصله‌های پیزوالکتریک روی سازه‌های کامپوزیتی را برای کنترل ارتعاشات بررسی کردند [۲۰]. در این بررسی، روش المان محدود برای مدل‌سازی سازه و الگوریتم LQR برای کنترل ارتعاشات بکار برده شد. همچنین، به علت ماهیت گسسته مسئله، از یک الگوریتم ژنتیک ساده برای بهینه‌سازی مکانی وصله‌های پیزوالکتریک استفاده شده است.

در مورد انتخاب الگوریتم‌های مناسب کنترل فعل ارتعاشات توسط مواد پیزوالکتریک، تحقیقات متعددی انجام شده است. از جمله این روش‌ها می‌توان به روش کنترلی پسخوراند نرخ کرنش^{۱۴} [۲۱]، پسخوراند موقعیت مثبت^{۱۵} [۲۲]، مود لغزشی^{۱۶} [۲۳] و LQR [۲۴]

9. Nestorović and Trajkov

10. Sun

11. Gao

12. Fiber Bragg grating

13. Schulz

14. Strain Rate Feedback (SRF)

15. Positive Position Feedback (PPF)

با استفاده از چندجمله‌ای‌های مرسوم به توابع شکل بردار میدان جایه‌جایی $\{\delta\}$ ، به صورت زیر نوشه می‌شود:

$$[w \ \theta \ u_i \ u_3]^T = [N_f \ N'_f \ N_t \ N_b]^T \{q_e\} \quad (2)$$

به طوری که توابع N'_f, N_f, N_b, N_t عبارتند از:

$$\begin{aligned} [N_t] &= \begin{bmatrix} 0 & 0 & 1 & -\xi \\ 0 & 0 & 0 & 0 \end{bmatrix} \\ [N_b] &= \begin{bmatrix} 0 & 0 & 0 & 1-\xi \\ 0 & 0 & 0 & 0 \end{bmatrix} \\ [N_f] &= \begin{bmatrix} 1 & -(\xi-2\xi^2+\xi^3) & (\xi^2+\xi^3) & L \cdot 0 \end{bmatrix} \\ [N'_f] &= \begin{bmatrix} \frac{\partial N_f}{\partial x} \\ \frac{1}{L} \frac{\partial N_f}{\partial \xi} \end{bmatrix} \end{aligned} \quad (3)$$

که در آن، L مقدار طول المان و $\frac{x}{L} = \xi$ هست. با استفاده از هر یک از این توابع می‌توان ماتریس‌های سفتی روبه و هسته را برای یک المان به دست آورد. سپس، با مونتاژ این ماتریس‌ها با استفاده از روش المان محدود (FEM) ماتریس سفتی، میرابی و جرم را برای یک تیر با شرایط مرزی یک سرگیردار و دو سرگیردار همراه با ۴ درجه آزادی برای هر گره به دست آورد. درجات آزادی مد نظر همان‌گونه که در شکل (1) ملاحظه شد خیز، شیب و جایه‌جایی‌های محوری ورقه‌های روبه بالا و پایین سازه ساندویچی است. انرژی پتانسیل خمشی روبه‌های الاستیک را می‌توان با بسط انرژی کرنشی به شکل زیر استخراج کرد:

$$\begin{aligned} U_{be} &= \frac{1}{2} \left(\int_V (\varepsilon_i \sigma_i + \varepsilon_b \sigma_b) dV|_{t,b} + \int_V (\varepsilon_a \sigma_a + \varepsilon_s \sigma_s) dV|_{a,s} \right) \\ &= \frac{1}{2} \int_0^{L,L} (E_t A_t + E_a A_a) \left(\frac{\partial u_t}{\partial x} \right)^2 + (E_b A_b + E_s A_s) \left(\frac{\partial u_b}{\partial x} \right)^2 \\ &\quad + (E_t I_t + E_b I_b + E_a I_a + E_s I_s) \left(\frac{\partial^2 w}{\partial x^2} \right)^2 dx \\ &= \frac{1}{2} \{q^e\}^T \int_0^1 \left(\frac{E_t A_t}{L} + \frac{E_a A_a}{L_a} \right) [N'_f]^T [N'_f] \\ &\quad + \left(\frac{E_b A_b}{L} + \frac{E_s A_s}{L_s} \right) [N'_b]^T [N'_b] \\ &\quad + \frac{EI}{L} [N''_f]^T [N''_f] d\xi \{q^e\} \\ &= \frac{1}{2} \{q^e\}^T [K_{qq}]_{be}^e \{q^e\} \end{aligned} \quad (4)$$

با توجه به این بسط و قرار دادن مقادیر N''_f, N'_b, N'_t در معادلات بالا ماتریس سفتی متقاضی هر المان استخراج می‌شود. انرژی کرنش برشی از رابطه زیر استخراج می‌شود:

$$\tau_c = k_d \left(\frac{u_t - u_b}{h_c} + \frac{h_0}{h_c} \theta \right) = k_d \left(\frac{u_t - u_b}{h_c} + \frac{h_0}{h_c} \frac{dw}{dx} \right) \quad (5)$$

که در آن، θ هر دو دارای مقادیر مثبت و در خلاف جهت عقربه‌های ساعت می‌باشند. با جایگذاری روابط (1) و (2) در رابطه (5) خواهیم داشت:

نایپوستگی میان رویه‌ها و هسته برای هرچه واقعی‌تر کردن فرایند مدلسازی این سازه می‌باشد. برای نمایش میزان اثر وصله‌های پیزوالکترویک، رفتار ارتعاشات حلقه بسته سیستم با استفاده از تئوری کنترل پسخوراند نرخ کرنش بررسی شده است.

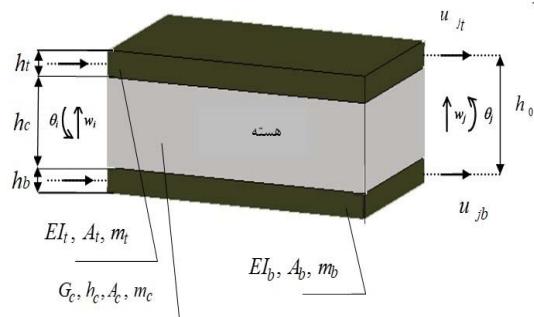
ساختمار مقاله به این قرار می‌باشد که در بخش دوم، مدل‌سازی ریاضی سازه ساندویچی با دو شرایط مرزی یک سر و دو سر گیردار با مواد پیزوالکترویک جانمایی شده بر روی آن و با استفاده از روش گسسته‌سازی اجزاء محدود، صورت پذیرفته است. همچنین، در این بخش الگوریتم کنترل ارتعاشات مبتنی بر روش پسخوراند نرخ کرنش برای کنترل رفتار ارتعاشی این سازه ارائه شده است. جانمایی بهینه حسگر/عملگرها پیزوالکترویک با استفاده از تعیین نُرم‌های H_2 و H_∞ در بخش سوم توصیف شده است. بخش چهارم به ارائه شبیه‌سازی‌های عددی و مقایسه نتایج می‌پردازد و در نهایت مقاله با ارائه نتیجه‌گیری به اتمام خواهد رسید.

مدل‌سازی ریاضی

در این بخش معادلات حاکم، مدل مودال و جانمایی حسگر و عملگر پیزوالکترویک به صورت ریاضی مورد بررسی قرار می‌گیرند.

معادله حرکت

پانل ساندویچی مورد بررسی مطابق آنچه در شکل (1) نشانده شده، مستطیلی با دوره روبه و هسته‌هایی از جنس آلومینیوم است. محورهای مختصات در راستای طول و عرض و ضخامت سازه در نظر گرفته شده است. قابل ذکر است که جهت مثبت محور چه در راستای ضخامت و رو به پایین است. در سازه موردنظر ضخامت‌های هسته، روبه بالایی، روبه پایینی به ترتیب با h_b, h_t, h_c نمایش داده می‌شود. طول و عرض ورق به تقریباً برابر با a و در نظر گرفته می‌شود.

شکل ۱- پانل ساندویچی مجهز به وصله‌های پیزوالکترویک

درجه آزادی برای هر المان به صورت زیر نمایش داده شده است:

$$\{q^e\} = \begin{cases} q_i \\ q_j \end{cases} = [w_i \ \theta_i \ u_{it} \ u_{ib} \ w_j \ \theta_j \ u_{jt} \ u_{jb}]^T \quad (1)$$

همچنین، f_{SRF}^e گشتاور کنترلی تولید شده توسط عملگر پیزوالکتریک هست، به طوری که داریم:

$$f_{SRF}^e = E_a d_{31} b g_1 S_c \left(\frac{h_a + h_c}{2} \right) \{D_a\} i(t) \quad (13)$$

که در آن g_1 ضریب بهره کنترل، S_c ضریب مناسب‌سازی سیگنال، d_{31} ثابت کرنش پیزوالکتریک، E_a مدول الاستیسیته عملگر پیزوالکتریک و $i(t)$ جریان مدار بسته تولید شده توسط حسگر است که این جریان نرخ کرنش المان پنل ساندویچی را اندازه‌گیری می‌کند و مقدار آن برابر است با:

$$i(t) = e_{31} b \left(\frac{h_c}{2} + h_t + h_a \right) \{D_s\} \{\dot{q}^e\} \quad (14)$$

در روابط فوق e_{31} ثابت تنش پیزوالکتریک، $\{D_s\}$ و $\{D_a\}$ به ترتیب بردارهای توزیع جریان حسگر و ولتاژ عملگر می‌باشد و عبارتند از:

$$\begin{aligned} D_s &= \{0 \quad -1 \quad 0 \quad 0 \quad 0 \quad 1 \quad 0 \quad 0\} \\ D_a^T &= \{-1 \quad 0 \quad 0 \quad 0 \quad 1 \quad 0 \quad 0 \quad 0\} \end{aligned} \quad (15)$$

مدل مودال

مدل مودال برای یک سازه انعطاف‌پذیر توسط ماتریس‌های جرم، میرایی، سفتی و همچنین موقعیت‌های حسگر/عملگر پیزوالکتریک تعیین می‌شود. این پارامترها در ساختار معادله دیفرانسیل مرتبه دوم قرار دارند:

$$\begin{aligned} \mathbf{M}\ddot{\mathbf{x}} + \mathbf{D}\dot{\mathbf{x}} + \mathbf{K}\mathbf{x} &= \mathbf{B}\mathbf{f} \\ \mathbf{y} &= \mathbf{C}_x \mathbf{x} + \mathbf{C}_v \dot{\mathbf{x}} \end{aligned} \quad (16)$$

که در آن \mathbf{x} بردار n بعدی جابه‌جایی نodal، \mathbf{f} بردار r بعدی ورودی، \mathbf{y} بردار s بعدی خروجی و $[K]$ ، $[D]$ و $[M]$ به ترتیب ماتریس‌های سفتی، میرایی و جرم که هریک ماتریس‌های $n \times n$ می‌باشند. ماتریس ورودی \mathbf{B} با ابعاد $n \times r$ شامل موقعیت‌های عملگر و ماتریس خروجی جابه‌جایی \mathbf{C}_v و سرعت \mathbf{C}_x با ابعاد $s \times n$ شامل موقعیت‌های جابه‌جایی و سرعت حسگر هستند. در اینجا ماتریس جرم یک ماتریس مثبت معین و ماتریس‌های سفتی و میرایی مثبت نیمه معین است. همچنین، n تعداد درجات آزادی، r تعداد عملگرهای ω و k تعداد حسگرهای ϕ در نظر گرفته شده است. با پیاده‌سازی پاسخ هارمونیک $\mathbf{x} = \phi e^{i\omega t}$ فرکانس‌های طبیعی ω_i و شکل مودهای متضاظر با آن ϕ از حل دترمینان معادله جبری همگن سیستم، استخراج می‌شود. به گونه‌ای که فرم ماتریسی آن‌ها را می‌توان به صورت $(\Omega = diag(\omega_1, \omega_2, \dots, \omega_n))$ در ماتریس $\Phi = [\phi_1 \phi_2 \dots \phi_n]$ نمایش داد. فرم مودال معادله (16) را می‌توان با تعریف $\mathbf{x} = \Phi \mathbf{x}_m$ که در آن \mathbf{x}_m بردار مodal جابه‌جایی است، تعیین کرد. با استفاده از خاصیت تقارن ماتریس‌های جرم، سفتی و میرایی، فرم تبدیل یافته آن‌ها عبارت است از:

$$\tau_c = -k_d \left[\frac{N_t - N_b}{h_c} + \frac{h_0}{h_c} \frac{dN_f}{dx} \right] \{q^e\} \quad (6)$$

همچنین انرژی پتانسیل برشی هسته به صورت رابطه (7) در نظر گرفته می‌شود:

$$\begin{aligned} U_{shear} &= \frac{1}{2} \int_V G_c \tau_c^2 dV \\ &= \frac{1}{2} \frac{k_d G_c A_c L}{h_c^2} \{q^e\}^T \int_0^1 \left[N_t - N_b + \frac{h_0}{L} N'_f \right]^T \\ &\quad \left[N_t - N_b + \frac{h_0}{L} N'_f \right] d\xi \{q^e\} = \frac{1}{2} \{q^e\}^T [K_{qq}]_{shear} \{q^e\} \end{aligned} \quad (7)$$

که در آن k_d پارامتر تعیین‌کننده شرایط اتصال بین لایه‌های پنل ساندویچی می‌باشد، به طوری که اگر $k_i = 0$ اتصال لایه‌ها کاملاً ناپیوسته و وقتی که $k_i = 1$ اتصال بین لایه‌ها در بهترین حالت پیوستگی خود قرار دارد. المان ماتریس سفتی نهایی سیستم عبارت است از:

$$[K_{qq}] = [K_{qq}]_{be}^e + [K_{qq}]_{shear}^e \quad (8)$$

به طور مشابه انرژی جنبشی رویه‌ها به صورت زیر استخراج می‌شود:

$$\begin{aligned} T &= \frac{1}{2} \int_0^L (\rho_0 \dot{w}^2 + (\rho_t + \rho_a) \dot{u}_t^2 + (\rho_b + \rho_s) \dot{u}_b^2) dx \\ &= \frac{L}{2} \{\dot{q}^e\}^T \int_0^1 ((\rho_0 [N_f]^T [N_f] + (\rho_t + \rho_a) [N_t]^T [N_t] \\ &\quad + (\rho_b + \rho_s) [N_b]^T [N_b]) d\xi \{q^e\} \\ &= \frac{1}{2} \{\dot{q}^e\}^T [M_{qq}]^e \{q^e\} \end{aligned} \quad (9)$$

که در آن:

$$\begin{aligned} [M_{qq}]^e &= \int_0^1 (m_0 [N_f]^T [N_f] + m_t [N_t]^T [N_t] \\ &\quad + m_b [N_b]^T [N_b]) d\xi \end{aligned} \quad (10)$$

در این روابط $m_0 = m_t + m_c + m_b$ و m_i جرم واحد طول لایه i از المان تیر هست. بنابراین، معادله حرکت سیستم عبارت است از:

$$[M_{qq}]_{eq}^e \{\dot{q}^e\} + [D_{qq}]_{eq}^e \{\dot{q}^e\} + [K_{qq}]_{eq}^e \{q^e\} = f_{eq}^e + f_{SRF}^e \quad (11)$$

که در آن f_{eq}^e ، M_{qq}^e ، K_{qq}^e و D_{qq}^e به ترتیب بردار نیرو و ماتریس‌های سختی، جرم و میرایی برای یک المان (۲ گره) از سازه ساندویچی می‌باشد. شایان ذکر است که ماتریس D_{qq}^e با استفاده از روش رابلی (میرایی تناسبی) به دست می‌آید و داریم:

$$[D_{qq}^e] = \alpha [M_{qq}^e] + \beta [K_{qq}^e] \quad (12)$$

$$\begin{aligned}\sigma_{2ki} &= w_{ki} \frac{\|\mathbf{G}_{ki}\|_2}{\|\mathbf{G}\|_2} \\ \sigma_{\infty ki} &= w_{ki} \frac{\|\mathbf{G}_{ki}\|_\infty}{\|\mathbf{G}\|_\infty} \quad k = 1, \dots, S \quad i = 1, \dots, n\end{aligned}\quad (22)$$

که در آن، $w_{ki} \geq 0$ وزن اختصاص داده شده به k -امین عملگر در نامین مود و n تعداد مودهای است. در نرم‌افزارهای کاربردی برای بیان راحت‌تر، شاخص‌های جانمایی را می‌توان به صورت ماتریس جانمایی نمایش داد و داریم:

$$\begin{aligned}\Sigma_2 &= \begin{bmatrix} \sigma_{211} & \sigma_{212} & \dots & \sigma_{21k} & \dots & \sigma_{21S} \\ \sigma_{221} & \sigma_{222} & \dots & \sigma_{22k} & \dots & \sigma_{22S} \\ \dots & \dots & \dots & \dots & \dots & \dots \\ \sigma_{2il} & \sigma_{2i2} & \dots & \sigma_{2ik} & \dots & \sigma_{2iS} \\ \dots & \dots & \dots & \dots & \dots & \dots \\ \sigma_{2n1} & \sigma_{2n2} & \dots & \sigma_{2nk} & \dots & \sigma_{2nS} \end{bmatrix} \\ \Sigma_\infty &= \begin{bmatrix} \sigma_{\infty 11} & \sigma_{\infty 12} & \dots & \sigma_{\infty 1k} & \dots & \sigma_{\infty 1S} \\ \sigma_{\infty 21} & \sigma_{\infty 22} & \dots & \sigma_{\infty 2k} & \dots & \sigma_{\infty 2S} \\ \dots & \dots & \dots & \dots & \dots & \dots \\ \sigma_{\infty il} & \sigma_{\infty i2} & \dots & \sigma_{\infty ik} & \dots & \sigma_{\infty iS} \\ \dots & \dots & \dots & \dots & \dots & \dots \\ \sigma_{\infty n1} & \sigma_{\infty n2} & \dots & \sigma_{\infty nk} & \dots & \sigma_{\infty nS} \end{bmatrix}\end{aligned}\quad (23)$$

که روابط بالا برای k -حسگر نیز برقرار است.

شبیه‌سازی‌های عددی

در این بخش با ذکر دو مثال به بررسی نتایج شبیه‌سازی پرداخته شده است. سازه ساندویچی با هسته لانه زنیوری تعریف شده در شکل (۱) با استفاده از روش المان محدود به ۸ المان مساوی تقسیم شده است. مشخصه‌های فیزیکی این سازه مجهرز به وصله‌های پیزوالکتریک در جدول (۱) ارائه شده است.

جدول ۱- مشخصات فیزیکی سازه ساندویچی

پیزوالکتریک	سازه میزبان		مشخصات
	هسته	رویه‌ها	
$E_p = 68 \times 10^9$	$G_c = 0.26 \times 10^9$	$E_{t,b} = 70 \times 10^9$	مدول یانگ / مدول (pa) برشی
$\rho_p = 7700$	$\rho_c = 83.3$	$\rho_{t,b} = 2700$	(kg/m³) چگالی
$h_p = 0.00035$	$h_c = 0.002$	$h_{t,b} = 0.0007$	(m) ضخامت
$w_p = 0.08$	$w_c = 0.2$	$w_{t,b} = 0.2$	(m) عرض
$L_p = 0.08$	$L_c = 0.7$	$L_{t,b} = 0.7$	(m) طول
$e_{31} = 10.5 \times 10^{-3}$	-	-	ثابت تنش پیزوالکتریک (m/V)
$d_{31} = 125 \times 10^{-12}$	-	-	ثابت کرنش پیزوالکتریک (m/V)

$$\begin{aligned}\mathbf{M}_m &= \Phi^T \mathbf{M} \Phi \\ \mathbf{K}_m &= \Phi^T \mathbf{K} \Phi \\ \mathbf{D}_m &= \Phi^T \mathbf{D} \Phi\end{aligned}\quad (17)$$

با ضرب Φ^T و \mathbf{M}_m^{-1} در سمت چپ معادله (۱۶) فرم مودال آن به صورت رابطه (۱۸) تعیین می‌شود:

$$\ddot{\mathbf{x}}_m + 2\mathbf{Z}\Omega\dot{\mathbf{x}}_m + \Omega^2\mathbf{x}_m = \mathbf{B}_m \mathbf{u} \quad (18)$$

که در معادله فوق $\mathbf{Z} = 0.5 \mathbf{M}_m^{-1} \mathbf{D}_m \Omega^{-1}$ ماتریس قطری میرایی مودال، $\mathbf{B}_m = \mathbf{M}_m^{-1} \Phi^T \mathbf{B}$ ماتریس ورودی مودال، $\mathbf{C}_{mv} = \mathbf{C}_v \Phi$ و $\mathbf{C}_{mx} = \mathbf{C}_x \Phi$ و $\Omega^2 = \mathbf{M}_m^{-1} \mathbf{K}_m$ ترتیب ماتریس‌های جابه‌جایی و سرعت مودال هستند.

نُرم‌های مودال

در زیر با توجه به نُرم‌های H_∞ و H_2 سیستم، مودها و موقعیت‌های مهم جهت جانمایی حسگرها و عملگرهای پیزوالکتریک به دست آمده است. با در نظر گرفتن $G(\omega)$ به عنوانتابع پاسخ فرکانسی، برای نُرم‌های H_∞ و H_2 خواهیم داشت:

$$\begin{aligned}\|\mathbf{G}\|_2^2 &= \frac{1}{2\pi} \int_{-\infty}^{+\infty} \text{tr}(\mathbf{G}^*(\omega) \mathbf{G}(\omega)) d\omega \\ \|\mathbf{G}\|_\infty &= \max \sigma_{\max}(\mathbf{G}(\omega))\end{aligned}\quad (19)$$

در اینجا نُرم‌های H_∞ و H_2 برای یک سازه انعطاف‌پذیر به صورت مودال برای نامین مود به شکل زیر بیان می‌شود:

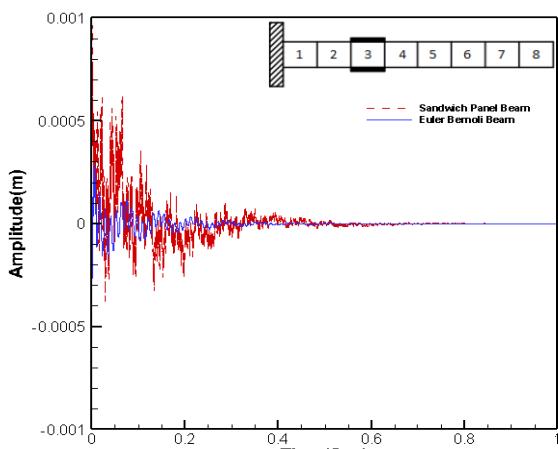
$$\begin{aligned}\|\mathbf{G}_i\|_2 &\equiv \frac{\|\mathbf{B}_i\|_2 \|\mathbf{C}_i\|_2}{2\sqrt{\zeta_i \omega_i}} \\ \|\mathbf{G}_i\|_\infty &\equiv \frac{\|\mathbf{B}_i\|_\infty \|\mathbf{C}_i\|_\infty}{2\sqrt{\zeta_i \omega_i}}\end{aligned}\quad (20)$$

که در آن، i نسبت میرایی i -امین مود است. باید به این نکته توجه داشت که نُرم‌های H_∞ و H_2 برای i -امین مود و فقط با i -امین عملگر یا با i -امین مود و فقط k -امین حسگر و عملگر i -امین مود را محاسبه می‌شود:

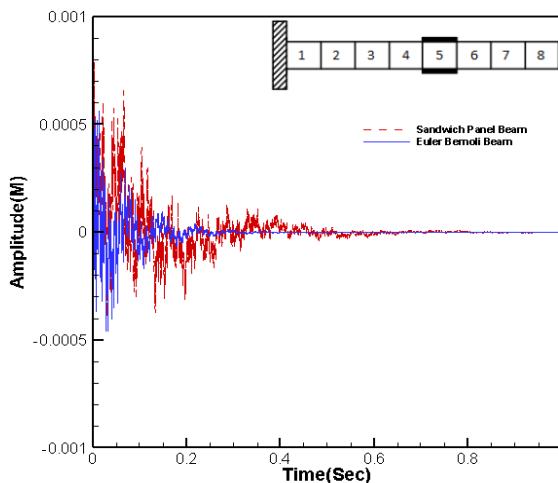
$$\begin{aligned}\|\mathbf{G}_i\|_2^2 &\equiv \sum_{j=1}^R \|\mathbf{G}_{ij}\|_2^2 \quad , \quad \|\mathbf{G}_i\|_\infty^2 \equiv \sum_{k=1}^S \|\mathbf{G}_{ik}\|_2^2 \\ \|\mathbf{G}_i\|_\infty^2 &\equiv \sum_{j=1}^R \|\mathbf{G}_{ij}\|_\infty^2 \quad , \quad \|\mathbf{G}_i\|_2^2 \equiv \sum_{k=1}^S \|\mathbf{G}_{ik}\|_\infty^2\end{aligned}\quad (21)$$

جانمایی حسگر و عملگر پیزوالکتریک

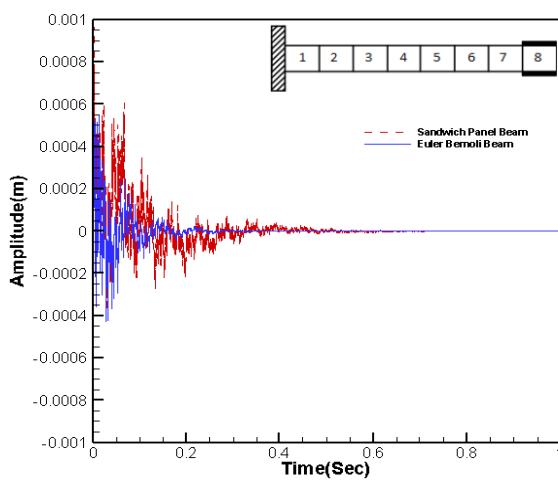
به وسیله تابع انتقال سیستم، تمام S موقعیت نامزد برای قرارگیری عملگر مشخص شده می‌باشد. با توجه به تمام مودها و عملگرهای مجاز، شاخص جانمایی σ_{2ki} که k -امین عملگر برای i -امین مود از روابط نُرم‌های H_∞ و H_2 می‌باشد، تعیین شده است:

شکل ۴- جابه‌جایی سازه یک سر گیردار ساندویچی با جانمایی وصله پیزوالکتریکبر روی المان سوم

شکل ۵- جابه‌جایی سازه یک سر گیردار ساندویچی با جانمایی وصله پیزوالکتریک بر روی المان پنجم

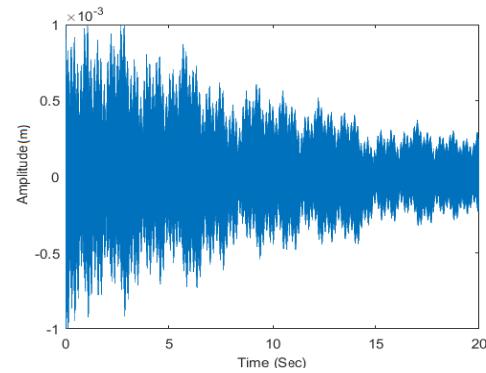

شکل ۶- جابه‌جایی سازه یک سر گیردار ساندویچی با جانمایی وصله پیزوالکتریکبر روی المان هشتم

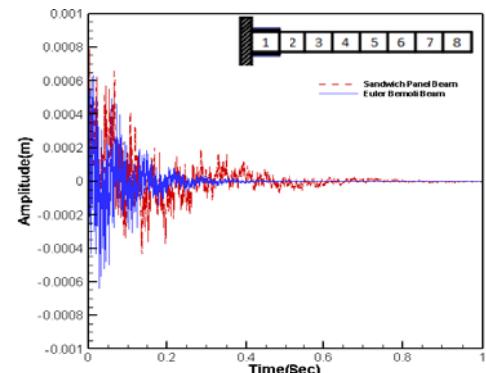
در ادامه شبیه‌سازی‌های عددی برای جانمایی بهینه وصله‌های حسگر/عملگر پیزوالکتریک با استفاده از نرم‌های ∞ و H_2 برای دو مورد مطالعه با شرایط مرزی یک سر گیردار و دو سر گیردار بررسی شده است.

سازه یک سر گیردار

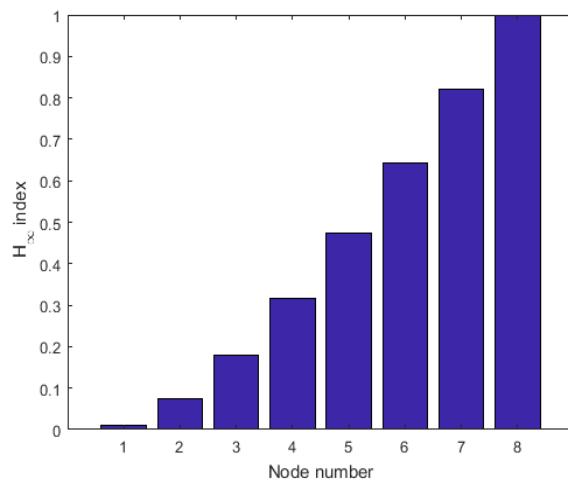
با توجه به روابط (۱) تا (۱۷) و مشخصات سازه تیر ساندویچی تابع مقدار جابه‌جایی برای گره انتهایی با شرایط مرزی یک سر گیردار و گره وسط تیر برای حالت دو سر گیردار به صورت معجزا ارائه شده است. جابه‌جایی انتهایی تیر با شرایط مرزی یک سر گیردار بدون جانمایی وصله‌های پیزوالکتریک در شکل (۳) نمایش داده شده است. همچنین، مقدار جابه‌جایی این گره برای حالتی که وصله‌های پیزوالکتریک بر روی المان‌های گوناگون قرار داده شده‌اند، در شکل‌های (۳) تا (۸) نشان داده شده است. تابع جابه‌جایی، با در نظر گرفتن اثرات ناپیوستگی در حالت‌های ۳۰، ۵۰ و ۷۰ درصد ناپیوستگی برای تیر یک سر گیردار مدل شده که تابع به صورت شکل (۹) نشان داده شده است. همچنین، مقدار جابه‌جایی هر گره براساس نرم‌های ∞ و H_2 تا ۳ مود اول در شکل‌های (۱۰) تا (۱۲) و (۱۴) تا (۱۶) (به منظور نمایش واضح‌تر سه مود اول) و به صورت تجمعی تا ۶ مود اول در شکل‌های (۱۳) و (۱۷) برای شرایط مرزی یک سر گیردار نمایش داده شده است. علاوه‌بر این، نمودار بُعد تیر ساندویچی با توجه به شرایط مرزی یک سر گیردار در شکل (۱۸) نمایش داده شده است.

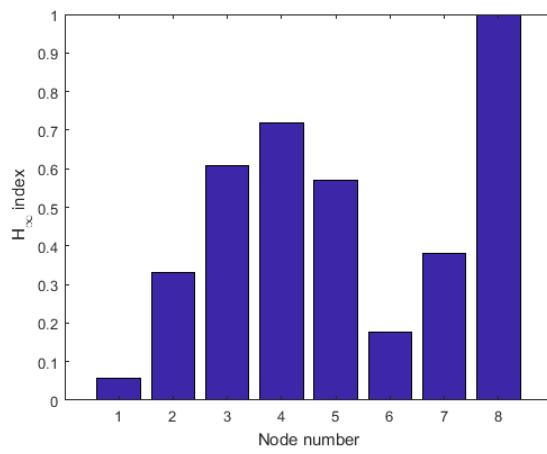
شکل ۲- جابه‌جایی سازه یک سر گیردار ساندویچی بدون اثر وصله‌های پیزوالکتریک

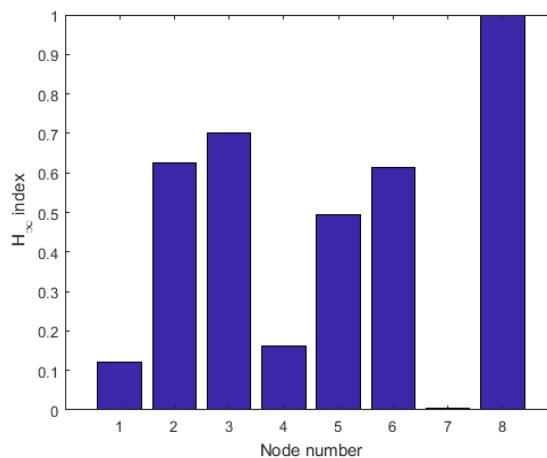
شکل ۳- جابه‌جایی سازه یک سر گیردار ساندویچی با جانمایی وصله پیزوالکتریکبر روی المان اول

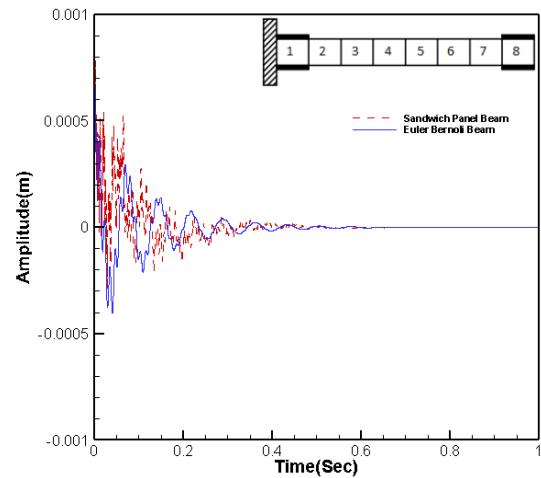
شکل ۱۰- مکان بهینه H_{∞} جهت قرارگیری وصلة پیزوالکترویک برای مود اول ارتعاشی سازه یک سر گیردار

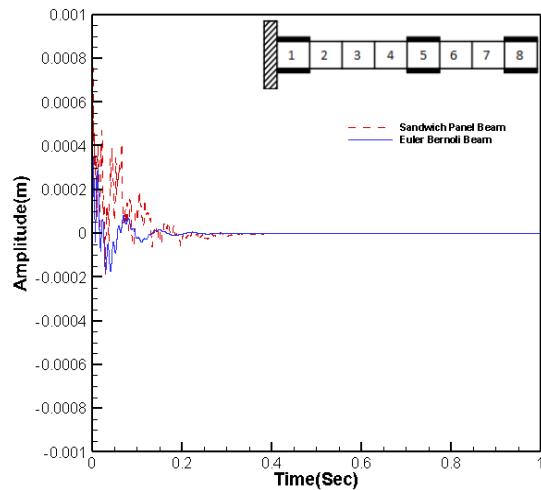
شکل ۱۱- مکان بهینه H_{∞} جهت قرارگیری وصلة پیزوالکترویک برای مود دوم ارتعاشی سازه یک سر گیردار

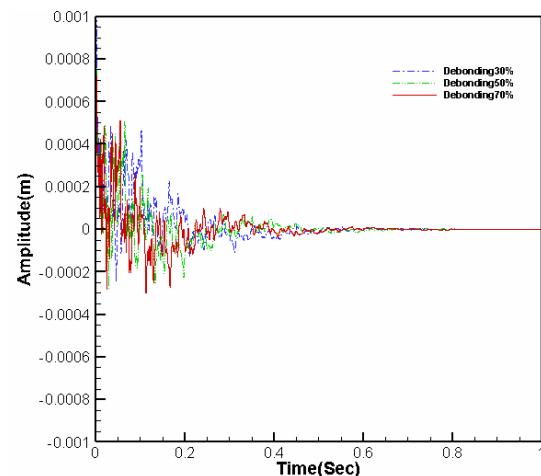
شکل ۱۲- مکان بهینه H_{∞} جهت قرارگیری وصلة پیزوالکترویک برای مود سوم ارتعاشی سازه یک سر گیردار

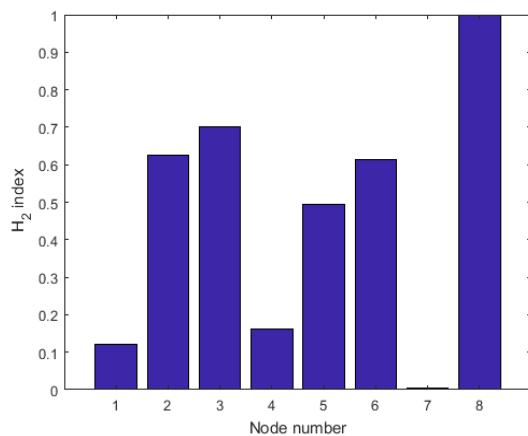
شکل ۷- جابهجایی سازه یک سر گیردار با اثر وصلة پیزوالکترویک بر روی المان ابتدایی و انتهایی

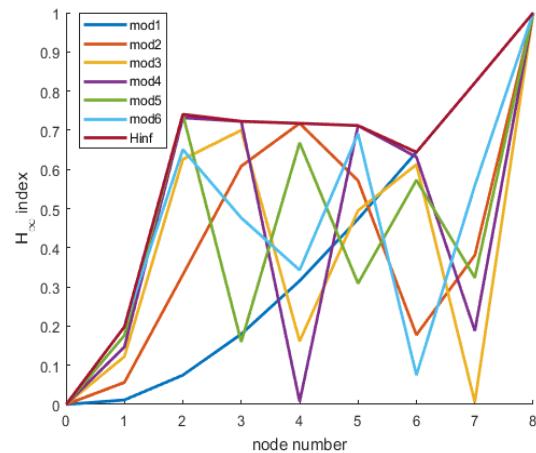
شکل ۸- جابهجایی سازه یک سر گیردار با اثر وصلة پیزوالکترویک بر روی المان ابتدایی، پنجم و انتهایی

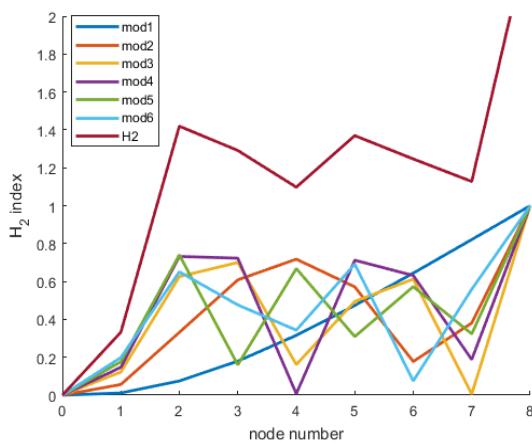
شکل ۹- اثرات ناپیوستگی بر جابهجایی سازه یک سر گیردار ساندویچی با اثر وصلة پیزوالکترویک

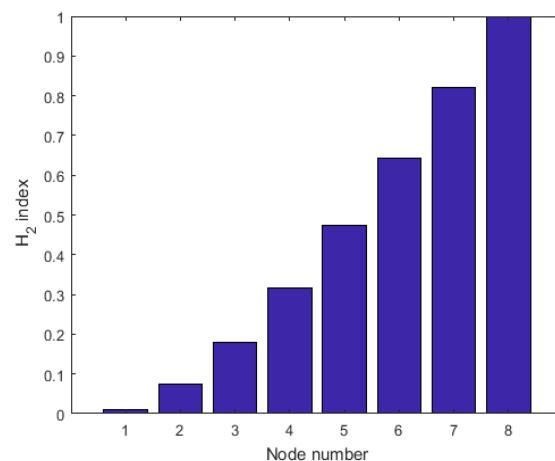
شکل ۱۶- مکان بهینه H_2 جهت قرارگیری وصله پیزوالکتریک برای مود سوم ارتعاشی سازه یک سر گیردار

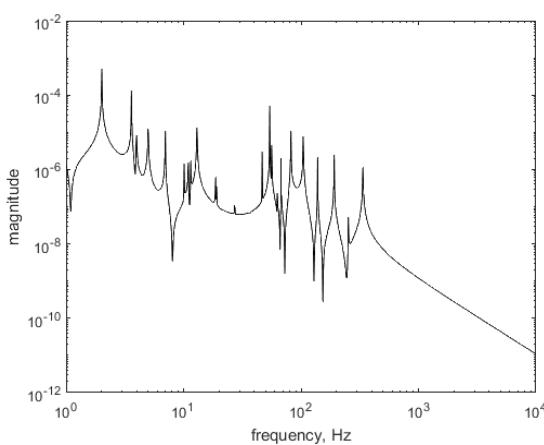
شکل ۱۳- مکان بهینه H_∞ جهت قرارگیری وصله پیزوالکتریک برای ۶ مود اول ارتعاشی سازه یک سر گیردار

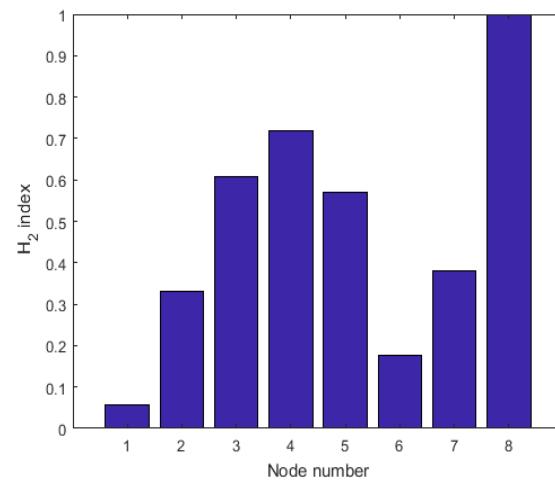
شکل ۱۷- مکان بهینه H_2 جهت قرارگیری وصله پیزوالکتریک برای ۶ مود اول ارتعاشی سازه یک سر گیردار

شکل ۱۴- مکان بهینه H_2 جهت قرارگیری وصله پیزوالکتریک برای مود اول ارتعاشی سازه یک سر گیردار

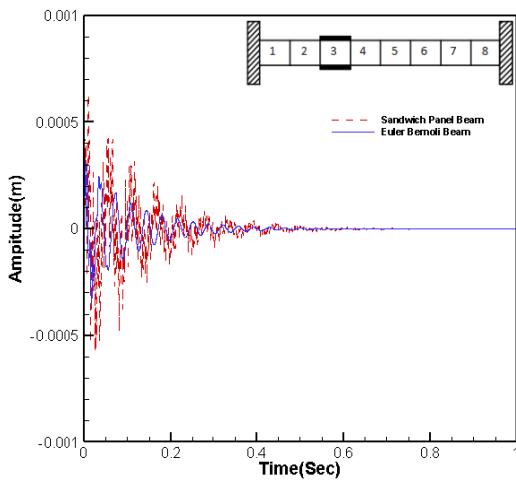
شکل ۱۸- نمودار بُد پانل ساندویچی با شرایط مرزی یک سر گیردار

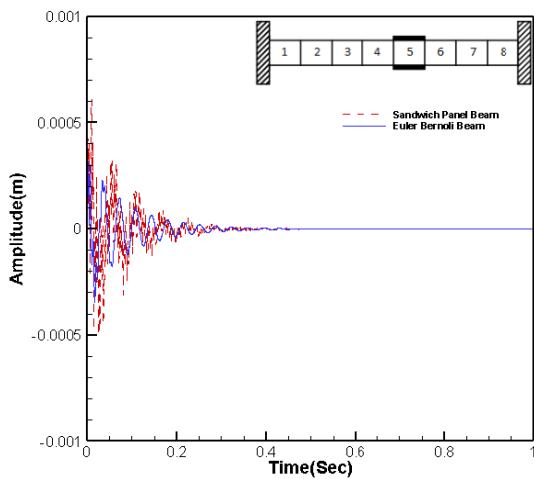
شکل ۱۵- مکان بهینه H_2 جهت قرارگیری وصله پیزوالکتریک برای مود دوم ارتعاشی سازه یک سر گیردار

با توجه به روابط (۱) تا (۱۷) و مشخصات سازه تیر ساندویچی نتایج مقدار جابه‌جایی برای گره وسط تیر با شرایط مرزی دو سر گیردار

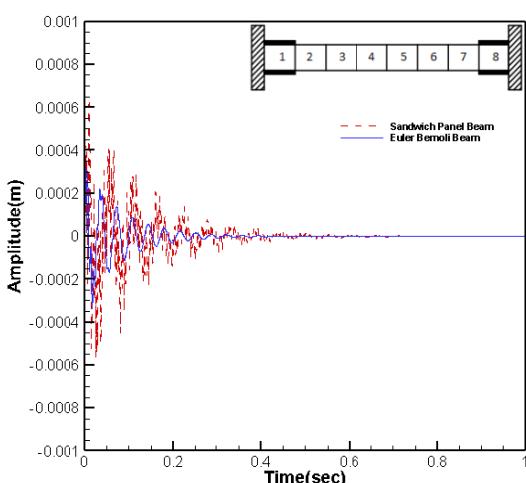
سازه دو سر گیردار

شکل ۲۱- جابه جایی سازه دو سر گیردار با اثر وصله پیزوالکتریک بر روی المان سوم

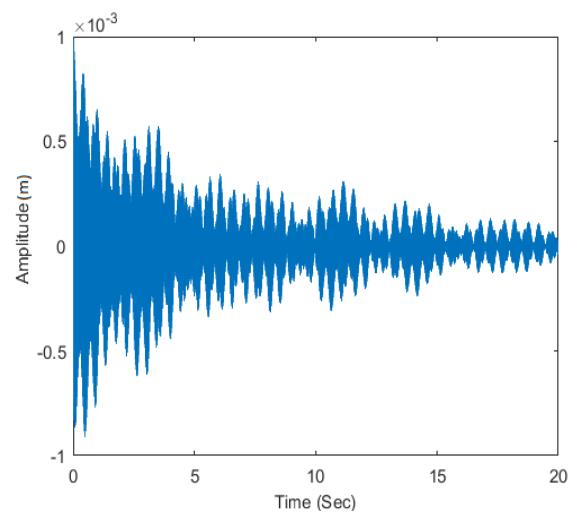
شکل ۲۲- جابه جایی گره وسط سازه دو سر گیردار با اثر وصله پیزوالکتریک بر روی المان پنجم

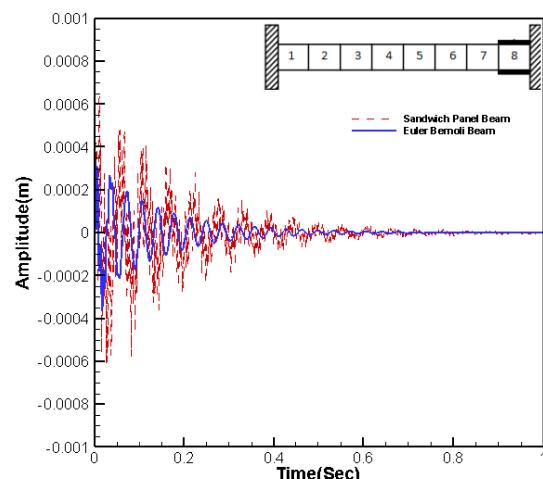
شکل ۲۳- جابه جایی سازه دو سر گیردار با اثر وصله پیزوالکتریک بر روی المان ابتدایی و انتهایی

برای سازه تیر بدون جانمایی وصله های پیزوالکتریک در شکل (۱۹) نمایش داده شده است. همچنین، مقدار جابه جایی این گره برای زمانی که وصله های پیزوالکتریک بر روی المان های گوناگون قرار داده شده اند در شکل های (۱۹) تا (۲۴) نشان داده شده است.

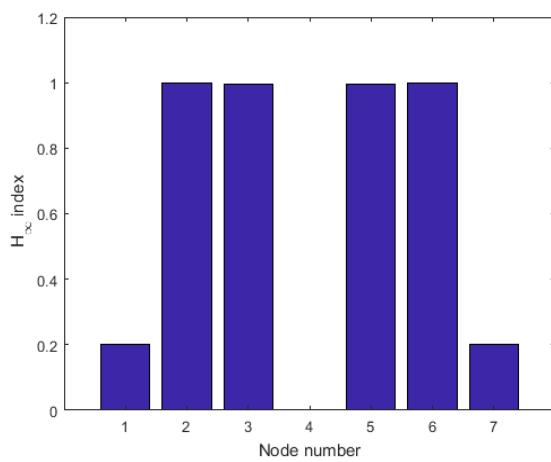
نتایج جابه جایی، با در نظر گرفتن اثرات ناپیوستگی در حالت های ۳۰، ۵۰ و ۷۰ درصد ناپیوستگی برای تیر دو سر گیردار مدل شده و نتایج در شکل (۲۵) نشان داده شده است. همچنین، مقدار جابه جایی هر گره براساس نرم های H_{∞} و H_2 تا ۳ مود اول در شکل های (۲۶) تا (۲۸) و (۳۰) تا (۳۲) به صورت تجمیعی و در شکل های (۲۹) و (۳۳) برای شرایط مرزی دوسر گیردار نمایش داده شده است. علاوه بر این، نمودار بُد تیر ساندویچی با توجه به شرایط مرزی دو سر گیردار در شکل (۳۴) نمایش داده شده است.

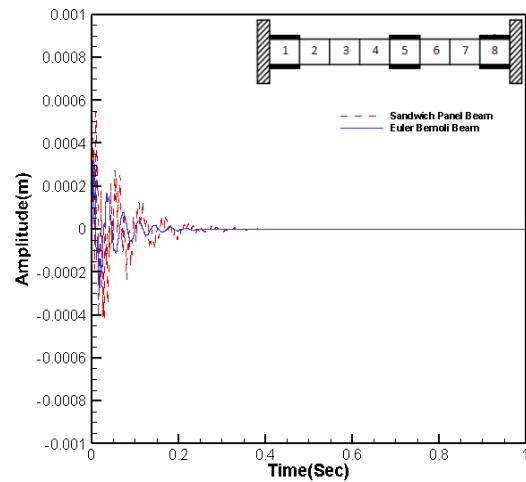
شکل ۱۹- جابه جایی سازه دو سر گیردار ساندویچی بدون اثر وصله های پیزوالکتریک

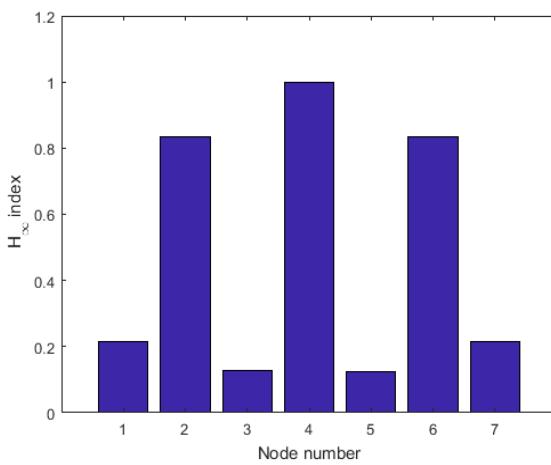
شکل ۲۰- جابه جایی سازه دو سر گیردار با اثر وصله پیزوالکتریک بر روی المان انتهایی

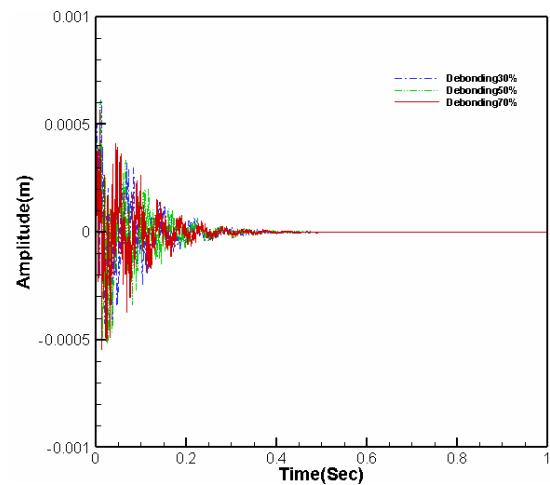
شکل ۲۷- مکان بهینه H_{∞} جهت قرارگیری وصله پیزوالکتریک برای مود دوم
ارتعاشی سازه دو سرگیردار

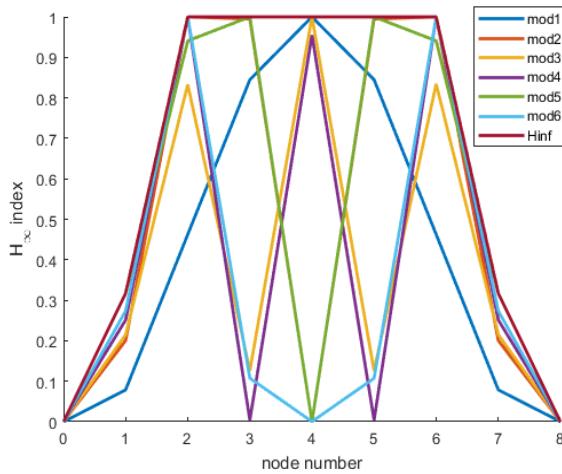
شکل ۲۴- جابه‌جایی سازه دو سرگیردار با اثر وصله پیزوالکتریک بر روی المان
ابتدايی، پنجم و انتهائي

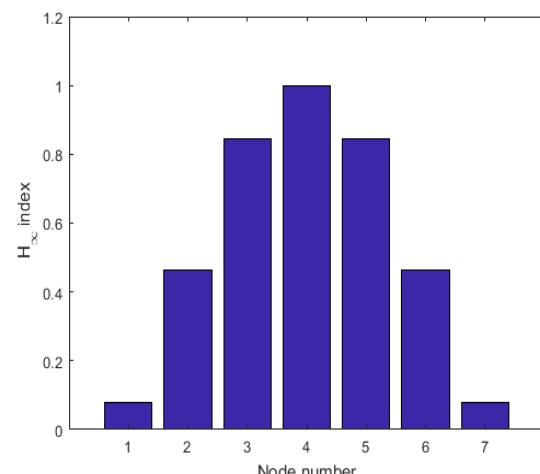
شکل ۲۸- مکان بهینه H_{∞} جهت قرارگیری وصله پیزوالکتریک برای مود سوم
ارتعاشی سازه دو سرگیردار

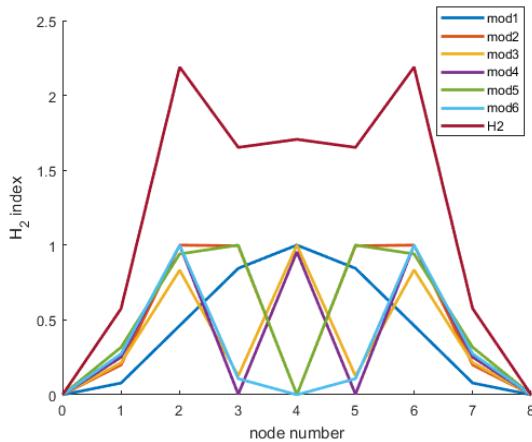
شکل ۲۵- اثرات ناپیوستگی بر جابه‌جایی پانل دو سرگیردار ساندویچی با اثر
وصله پیزوالکتریک

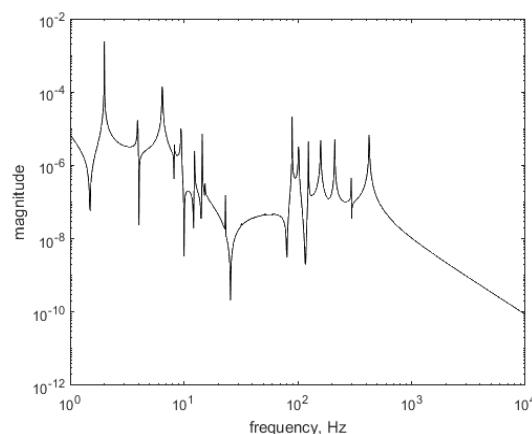
شکل ۲۹- مکان بهینه H_{∞} جهت قرارگیری وصله پیزوالکتریک برای ۶ مود
اول ارتعاشی سازه دو سرگیردار

شکل ۲۶- مکان بهینه H_{∞} جهت قرارگیری وصله پیزوالکتریک برای مود اول
ارتعاشی سازه دو سرگیردار

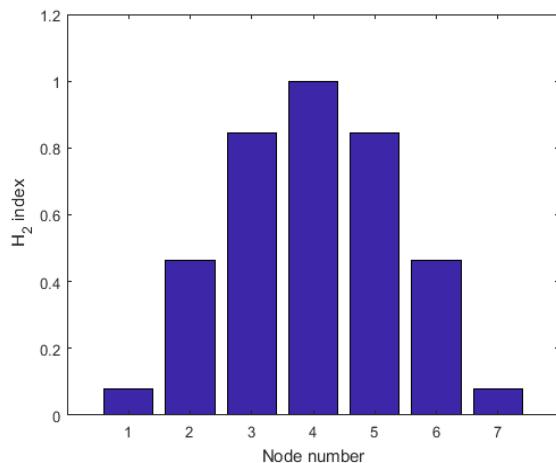
شکل ۳۳- مکان بهینه H_2 جهت قرارگیری وصله پیزوالکتریک برای ۶ مود اول ارتعاشی سازه دو سرگیردار

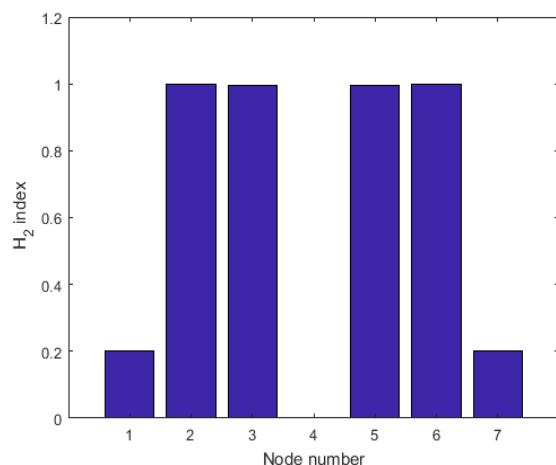
شکل ۳۴- نمودار بُعد ساندویچ پنل با شرایط مرزی دو سرگیردار

نتیجه‌گیری

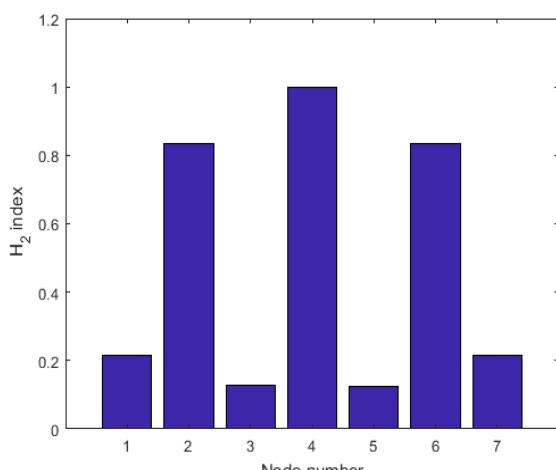
در این مقاله جانمایی بهینه حسگر و عملگرهای پیزوالکتریک بر روی سازه‌های هوشمند ساندویچی با استفاده از نرم‌های H_∞ و H_2 مطالعه شده است. این رویکرد با استفاده از مدل‌سازی عددی سازه ساندویچی با دو شرایط تکیه‌گاهی یک سرگیردار و دو سرگیردار پیاده‌سازی شده و شش مود اول ارتعاشی با استفاده از الگوریتم کنترلی پسخوراند نرخ کرنش کنترل شد. در ابتدا به مدل‌سازی سازه ساندویچی با تقسیم‌بندی سازه به ۸ المان از طریق روش المان محدود پرداخته و اثرات ناپیوستگی بین لایه‌های پانل ساندویچی در سه حالت ۳۰، ۵۰ و ۷۰ درصد ناپیوستگی بررسی شد. براساس نتایج حاصل، این مکان‌ها با توجه به تعداد مودهای مد نظر برای یک سیستم متفاوت است. آنچه از نتایج حاصل از شبیه‌سازی‌ها می‌توان مشاهده کرد آن است که با وجود اینکه روش بهینه‌سازی H_2 برابر با مجموع مرباعات مودهای مختلف و روش بهینه‌سازی H_∞ برابر با مقدار بیشینه جابه‌جایی مودهای مختلف است، اما

شکل ۳۵- مکان بهینه H_2 جهت قرارگیری وصله پیزوالکتریک برای مود اول ارتعاشی سازه دو سرگیردار

شکل ۳۶- مکان بهینه H_2 جهت قرارگیری وصله پیزوالکتریک برای مود دوم ارتعاشی سازه دو سرگیردار

شکل ۳۷- مکان بهینه H_2 جهت قرارگیری وصله پیزوالکتریک برای مود سوم ارتعاشی سازه دو سرگیردار

Vibration Control", in *International Symposium on Intelligence Computation and Applications*. 2008. Springer.

- [10] Yang, Y., Jin, Z., and Soh, C.K., "Integrated Optimal Design of Vibration Control System for Smart Beams Using Genetic Algorithms", *Journal of Sound and Vibration*, Vol. 282, No's. 3-5, 2005, pp. 1293-1307.
- [11] Hasheminejad, S.M. and Oveis, A., "Active Vibration Control of an Arbitrary Thick Smart Cylindrical Panel with Optimally Placed Piezoelectric Sensor/Actuator Pairs", *International Journal of Mechanics and Materials in Design*, Vol. 12, No. 1, 2016, pp. 1-16.
- [12] Qiu, Z.-C., et al., "Optimal Placement and Active Vibration Control for Piezoelectric Smart Flexible Cantilever Plate", *Journal of Sound and Vibration*, Vol. 301, No's. 3-5, 2007, pp. 521-543.
- [13] Qingsong, C. and Ailan, Y., "Optimal Actuator Placement for Vibration Control of Two-link Piezoelectric Flexible Manipulator", in *2010 International Conference on Mechanic Automation and Control Engineering*. 2010. IEEE.
- [14] Stanway, R., *Vibration Control of Active Structures—An Introduction*. 2004, SAGE Publications Sage UK: London, England.
- [15] Lu, E., et al., "Optimal Placement and Active Vibration Control for Piezoelectric Smart Flexible Manipulators Using Modal H_2 Norm", *Journal of Intelligent Material Systems and Structures*, Vol. 29, No. 11, 2018, pp. 2333-2343.
- [16] Zhang, J., et al. "Study of the Optimal Location and Size of Piezoelectric Actuator in Smart Structures", in *2009 International Asia Conference on Informatics in Control, Automation and Robotics*. 2009. IEEE.
- [17] Nestorović, T. and Trajkov, M., "Optimal Actuator and Sensor Placement Based on Balanced Reduced Models", *Mechanical Systems and Signal Processing*, Vol. 36, No. 2, 2013, pp. 271-289.
- [18] Sun, D., et al., "A PZT Actuator Control of a Single-Link Flexible Manipulator Based on Linear Velocity Feedback and Actuator Placement", *Mechatronics*, Vol. 14, No. 4, 2004, pp. 381-401.
- [19] Gao, Z., et al., "Active Monitoring and Vibration Control of Smart Structure Aircraft Based on FBG Sensors and PZT Actuators", *Aerospace Science and Technology*, Vol. 63, 2017, pp. 101-109.
- [20] Schulz, S.L., Gomes, H.M., and Awruch, A.M., "Optimal Discrete Piezoelectric Patch Allocation on Composite Structures for Vibration Control

بهترین مکان‌های مناسب دارای بیشترین مقدار جابه‌جایی در سازه با شرایط مرزی یک سر گیردار در ۶ مود اول برای هر دو نرم H_∞ و H_2 و مربوط به المان‌های سوم و انتهایی است. همچنین، این متغیر در سازه با شرایط مرزی دو سر گیردار در نرم H_∞ مربوط به المان‌های سوم تا ششم و برای نرم H_2 المان‌های سوم و ششم می‌باشد.

فهرست منابع

- [1] Azarafza, R., "Fabrication, Experimental Modal Testing, and a Numerical Analysis of Composite Sandwich Structures with a Grid-Stiffened Core", *Mechanics of Composite Materials*, Vol. 54, No. 4, 2018, pp. 537-544.
- [2] Salem, H., Bouchicha, D., and Boudjemai, A., "Modal Analysis of the Multi-shaped Coupled Honeycomb Structures Used in Satellites Structural Design", *International Journal on Interactive Design and Manufacturing (IJIDeM)*, Vol. 12, No. 3, 2018, pp. 955-967.
- [3] Khan, A., Kim, H.S., and Youn, B.D., "Modeling and Assessment of Partially Debonded Piezoelectric Sensor in Smart Composite Laminates", *International Journal of Mechanical Sciences*, Vol. 131, 2017, pp. 26-36.
- [4] Chróscielewski, J., Schmidt, R., and Eremeyev, V.A., "Nonlinear Finite Element Modeling of Vibration Control of Plane Rod-type Structural Members with Integrated Piezoelectric Patches", *Continuum Mechanics and Thermodynamics*, Vol. 31, No. 1, 2019, pp. 147-188.
- [5] Gedeon, D. and S.J. Rupitsch, "Finite Element Based System Simulation for Piezoelectric Vibration Energy Harvesting Devices", *Journal of Intelligent Material Systems and Structures*, Vol. 29, No. 7, 2018, pp. 1333-1347.
- [6] Benjeddou, A., "Advances in Piezoelectric Finite Element Modeling of Adaptive Structural Elements: a Survey", *Computers & Structures*, Vol. 76, No's. 1-3, 2000, pp. 347-363.
- [7] Crawley, E.F. and De Luis, J. "Use of Piezoelectric Actuators as Elements of Intelligent Structures", *AIAA journal*, Vol. 25, No. 10, 1987, pp. 1373-1385.
- [8] Daraji, A.H., Hale, J.M., and Ye, J., "New Methodology for Optimal Placement of Piezoelectric Sensor/Actuator Pairs for Active Vibration Control of Flexible Structures", *Journal of Vibration and Acoustics*, Vol. 140, No. 1, 2018, pp. 011015.
- [9] Zhang, J., et al. "The Design of LQR Controller Based on Independent Mode Space for Active

- [24] AkhavanAlavi, S., Mohammadimehr, M., and Edjtahed, S., "Active Control of Micro Reddy Beam Integrated with Functionally Graded Nanocomposite Sensor and Actuator Based on Linear Quadratic Regulator Method", *European Journal of Mechanics-A/Solids*, Vol. 74, 2019, pp. 449-461.
- [25] Ferrari, G. and Amabili, M. "Active Vibration Control of a Sandwich Plate by Non-collocated Positive Position Feedback", *Journal of Sound and Vibration*, Vol. 342, 2015, pp. 44-56.
- [26] Weldegiorgis, R., Krishna, P., and Gangadharan, K., "Vibration Control of Smart Cantilever Beam Using Strain Rate Feedback", *Procedia Materials Science*, Vol. 5, 2014, pp. 113-122.
- Based on GA and Modal LQR", *Computers & Structures*, Vol. 128, 2013, pp. 101-115.
- [21] Liang, D., et al., "Dynamic Modeling and Hierarchical Compound Control of a Novel 2-DOF Flexible Parallel Manipulator with Multiple Actuation Modes", *Mechanical Systems and Signal Processing*, Vol. 103, 2018, pp. 413-439.
- [22] Amer, Y., et al., "Positive Position Feedback Controller for Nonlinear Beam Subject to Harmonically Excitation", *Asian Research Journal of Mathematics*, 2019: p. 1-19.
- [23] Sun, L., et al., "Active Vibration Control of a Conical Shell Using Piezoelectric Ceramics", *Journal of Low Frequency Noise, Vibration and Active Control*, Vol. 36, No. 4, 2017, pp. 366-375.